

Σελίδες wiki των PBworks στη μαθησιακή διαδικασία

Μάρθα Καρβουνίδου

Καθηγήτρια Γεωπόνος, 3^ο Γυμνάσιο Νάουσας
mkarvounidou@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα μαθήματα Τεχνολογία της Α' και Β' τάξης, στη Βιωματική Δράση με θέμα «Ασφαλής Χρήση Η/Υ» της Α' τάξης του 3^{ου} Γυμνασίου Νάουσας και στο μάθημα Γεωλογία και Διαχείριση Φυσικών Πόρων του 2^{ου} ΓΕΛ Νάουσας δημιουργήθηκαν σελίδες wiki των PBworks, σύνδεσμοι των οποίων εμφανίζονται στις ιστοσελίδες των αντίστοιχων σχολείων. Στις σελίδες εμφανίζονται οι πολυμεσικές παρουσιάσεις που έγιναν στο μάθημα με power-point, οι οδηγίες για τις εργασίες που ανατέθηκαν στους μαθητές και παραδείγματά τους, σύνδεσμοι σχετικοί με το μάθημα για το ψηφιακό σχολείο και με πληροφοριακό υλικό, οι σελίδες των μαθητών που αναρτούν τις εργασίες τους κ.λ.π.

Η επιλογή του περιβάλλοντος των wiki στη μαθησιακή διαδικασία έγινε γιατί μας δίνει τη δυνατότητα διαρκούς πρόσβασης των μαθητών στο πολυμεσικό υλικό διδασκαλίας, διάδρασης μαθητών και εκπαιδευτικών, συνεργασίας των μαθητών και των ομάδων μεταξύ τους και με τον καθηγητή τους εξ αποστάσεως και ασύγχρονα κ.λ.π.

Οι μαθητές με τις σελίδες wiki εξοικειώνονται με τη χρήση των Η/Υ και του διαδικτύου ως εργαλεία μάθησης. Η δυνατότητα διάδρασης απο εκπαιδευτικούς και μαθητές εμπλουτίζει το εκπαιδευτικό περιεχόμενο της σελίδας και λειτουργεί ως κίνητρο για τη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Σελίδες wiki, δημιουργία διδακτικού υλικού, διάδραση μαθητών/
εκπαιδευτικών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ζούμε σε μια εποχή που υπάρχει καταιγισμός πληροφοριών και άμεση πρόσβαση σ' αυτές, που οι υπολογιστές, τα τάμπλετς, τα έξυπνα τηλέφωνα και το διαδίκτυο κατέχουν σημαντική θέση στη ζωή μας και ιδιαίτερα στη ζωή των νέων, κυρίως όμως, ως μέσο κοινωνικής δικτύωσης και επικοινωνίας. Η γρήγορη επιλογή της χρήσιμης πληροφορίας, η διασταύρωσή της, η εξοικείωση στη χρήση των ηλεκτρονικών συσκευών και του διαδικτύου ως εργαλεία, είναι εφόδιο για τους μαθητές στο μαθησιακό και αργότερα στο εργασιακό τους περιβάλλον. Η συμμετοχή μου σε ευρωπαϊκό σεμινάριο για εκπαιδευτικούς από διάφορες χώρες που αφορούσε στην εφαρμογή εργαλείων των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, μου έδωσε την ιδέα και τη γνώση να εκμεταλλευτώ και να αξιοποιήσω τα εργαλεία αυτά στη μαθησιακή διαδικασία. Η αγάπη και η άνεση που έχουν οι μαθητές στη χρήση των

νέων τεχνολογιών, ήταν επιπλέον κίνητρο για την αξιοποίηση τους στα μαθήματα που διδάσκω.

Χρησιμοποίησα το περιβάλλον wiki των Pbworks για να εξοικειωθούν οι μαθητές με τη χρήση των εργαλείων της τεχνολογίας στα μαθήματα που τους διδάσκω. Οι σελίδες wiki είναι διαρκώς σε εξέλιξη, είναι μια δυναμική, ευέλικτη μορφή που προσαρμόζεται στις ανάγκες και στη δημιουργικότητα καθηγητών και μαθητών. Μπορούν να λειτουργήσουν διαδραστικά για εκπαιδευτικούς και μαθητές με τη δυνατότητα ανάρτησης του παραγόμενου εκπαιδευτικού υλικού τους και υποστηρικτικά με την πρόσβαση σ' αυτό το υλικό από άλλους εκπαιδευτικούς και μαθητές της ευρύτερης σχολικής κοινότητας. Τα χαρακτηριστικά των wikis ως υπερκείμενο μεταβαλλόμενης πληροφορίας, η εύκολη διαμόρφωση τους και οι βασικές τους αρχές, όπως ομαδική συγγραφή, συλλογική έρευνα, ανταλλαγή ιδεών, επικοινωνία και το συνεργατικό περιβάλλον μάθησης που διαμορφώνουν (Leuf & Cunningham, 2001) λειτούργησαν ως κίνητρο επιλογής τους.

Οι μαθητές εξοικειώνονται με το ηλεκτρονικό περιβάλλον, που είναι σημαντική προϋπόθεση για το ψηφιακό σχολείο και αργότερα για το εργασιακό τους περιβάλλον. Η χρήση των wikis ενίσχυει τη διευρευνητική μέθοδο διδασκαλίας, ο μαθητής έχει την δυνατότητα να ψάξει πληροφορίες και υλικό και να το αναρτήσει με τον τρόπο που επιθυμεί, αφού τα wikis χρησιμοποιούνται λιγότερο για την «απόκτηση γνώσεων» και περισσότερο με τον τρόπο «μαθαίνω να μαθαίνω» (Scheurich, 1997). Σήμερα, είναι έντονα αισθητή η τάση μετατόπισης από τη διδακτική αντικειμένων, με τη μεταφορά γνώσης που αυτή συνεπάγεται σε ενεργητικές και διερευνητικές μεθόδους διδασκαλίας, τάση που ανάγεται και στις γνωστικές θεωρίες για τη μάθηση. Η κατάσταση αυτή αποτυπώνεται και στην Έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής για την Παιδεία στο 21^ο αιώνα με την αναφορά στους τέσσερις πυλώνες της εκπαίδευσης: μαθαίνω να μαθαίνω, να ενεργώ, να συνυπάρχω και να υπάρχω (Κοσσυβάκη, 2005).

Επίσης, επέλεξα τις σελίδες wiki, γιατί δίνουν τη δυνατότητα ανάρτησης των παρουσιάσεων των μαθημάτων που πρόβαλα στην τάξη. Όλα τα μαθήματα που διδάσκω γίνονται με παρουσιάσεις του περιεχόμενου του μαθήματος σε power-point, εμπλουτισμένου με εικόνες και συνδέσμους για βίντεο. Στην προετοιμασία των μαθημάτων και στην παρουσίασή τους χρησιμοποιώ αρκετά εργαλεία των νέων τεχνολογιών, βίντεο που έφτιαξα στο movie-maker ή κατέβασα με το a-tube catcher και επεξεργάστηκα στο movie-maker, η μετατροπή αρχείων .mp4 σε .mp3, η επεξεργασία εικόνων με photoshop κ.ά. Με αυτόν τον τρόπο οι σελίδες wiki δίνουν τη δυνατότητα στο μαθητή να παρακολουθήσει στο σπίτι το μάθημα όπως παραδόθηκε στην τάξη, είτε ως επανάληψη, είτε γιατί απουσίαζε, αφού όλες οι παρουσιάσεις των μαθημάτων είναι αναρτημένες σ' αυτές. Δίνουν, επίσης, τη δυνατότητα ανάρτησης αναλυτικών οδηγιών για τις εργασίες των μαθητών και την άμεση πρόσβαση σ' αυτές ανά πάσα στιγμή, την προβολή παραδειγμάτων για τις εργασίες τους, τη χρήση πολυμέσων για την καλύτερη κατανόηση και εμπέδωση του μαθήματος, τη δυνατότητα διάδρασης, αφού οι μαθητές μπορούν να ανεβάζουν υλικό για το μάθημα, τις εργασίες τους κ.ά. Επίσης, επιτρέπουν την επικοινωνία εκτός των ωρών του μαθήματος για επεξηγήσεις ή σχολιασμό των εργασιών για τη βελτίωσή τους μεταξύ των μαθητών των ομάδων και μεταξύ μαθητών και καθηγητών. Μετατρέπονται οι δασκαλομαθητικές σχέσεις σε συμπληρωματικές, από ιεραρχικές που είναι συνήθως και ενισχύονται οι διαμαθητικές σχέσεις λόγω της συμμετρικής τους φύσης (Ματσαγκούρας, 2000).

Τα τελευταία χρόνια τα προγράμματα σπουδών πολλών χωρών, παγκοσμίως, στοχεύουν στην καλλιέργεια ικανοτήτων μέσα από το σύνολο των μαθημάτων. Τις ικανότητες αυτές τις ονομάζουν «ικανότητες-κλειδιά». Η καλλιέργειά τους βρίσκεται σε συμφωνία με την πρόταση πολλών θεωρητικών της εκπαίδευσης: «Οι περισσότεροι θεωρητικοί της εκπαίδευσης, που ασχολούνται διεθνώς με το ερώτημα “τι είδους σχολεία χρειαζόμαστε σήμερα”, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι τα σχολεία πρέπει να αποστασιοποιηθούν από το παραδοσιακό πρότυπο παροχής πληροφοριών και να προσανατολιστούν στην καλλιέργεια κάποιων σημαντικών ικανοτήτων, που συνήθως αποκαλούνται “Ικανότητες - κλειδιά”. Τέτοιες είναι π.χ. η δημιουργικότητα, η ικανότητα αυτόνομης επίλυσης προβλημάτων, η προθυμία για ομαδική εργασία και για συνεχή ανταλλαγή πληροφοριών, η ικανότητα σχεδιασμού και ανάλυσης (Τσιάκαλος, 2002).

Η καινοτομία της δράσης αιτιολογείται επιπλέον από την εφαρμογή της στα μαθήματα της Τεχνολογίας και της Γεωλογίας και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων, αφού η χρήση της σ’ αυτά τα μαθήματα δεν είναι ευρέως διαδεδομένη. Επίσης, το καινοτόμο της συγκεκριμένης δράσης τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι συνδέεται άμεσα με τους νέους γραμματισμούς που η σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα απαιτεί. Όσο πιο πολύπλοκη γίνεται η επικοινωνία σε μια κοινωνία, όσο πιο πολύμορφα είναι τα κείμενα που παράγονται στο πλαίσιο της λειτουργίας των θεσμών της και όσο πιο ισχυρές γίνονται οι πιέσεις και οι απαιτήσεις στην αγορά εργασίας, τόσο αυξάνονται οι απαιτήσεις για εκπαίδευση σε ποικίλα είδη γραμματισμού (Μητσικοπούλου, 2008).

Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι μέσα από τις σελίδες οι γονείς μπορούν να ενημερώνονται για το περιεχόμενο των μαθημάτων και τις εργασίες των παιδιών τους, μπορούν να τις επισκεφτούν συνάδελφοι για να πάρουν ιδέες, να χρησιμοποιήσουν το υλικό του καθηγητή ή των μαθητών, οι καθηγητές άλλων μαθημάτων του σχολείου να δουν τις επιδόσεις των μαθητών τους σ’ άλλα μαθήματα και να έχουν πιο συνολική εικόνα τους. Οι σελίδες μπορούν να διαμορφωθούν από τον καθηγητή ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών και οι ίδιοι οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να τις διαμορφώσουν σύμφωνα με τις δικές τους απαιτήσεις προσκομίζοντας έτσι τα οφέλη της εξατομικευμένης διδασκαλίας (Καψάλης & Νημά, 2002). Είναι ένας οικονομικός τρόπος για τις αναθέσεις εργασιών και τις οδηγίες τους, γιατί δεν ξοδεύεται χαρτί και μελάνι για τις εκτυπώσεις και τις φωτοτυπίες, κάτι που είναι πολύτιμο στις σημερινές συνθήκες λόγω της πενιχρής χρηματοδότησης των σχολείων.

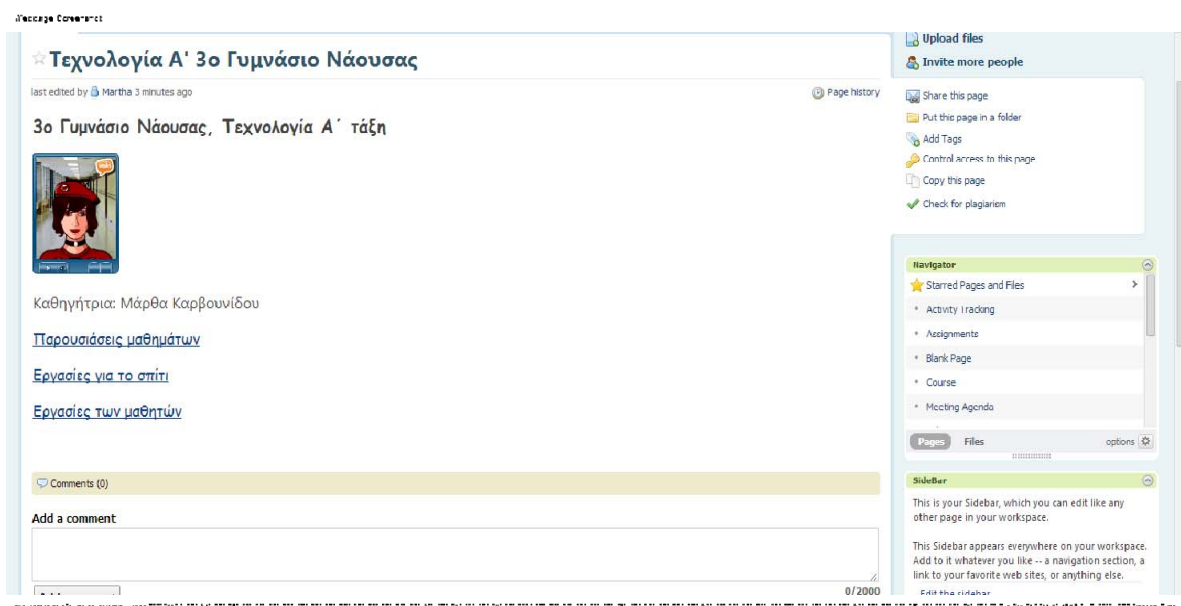
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΝ ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2013-2014

Την τρέχουσα σχολική χρονιά 2013-2014 εφαρμόσα τις σελίδες wiki στα μαθήματα της Τεχνολογίας Α' και Β' τάξης, της Βιωματικής Δράσης της Α' τάξης του 3ου γυμνασίου Νάουσας και στο μάθημα της Γεωλογίας και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων της Α' τάξης του 2ου ΓΕΛ Νάουσας. Οι σύνδεσμοι για τις σελίδες αυτές εμφανίζονται στις ιστοσελίδες του 3ου γυμνασίου ως «Ηλεκτρονική Τάξη» και του 2ου ΓΕΛ Νάουσας ως βιβλίο του μαθήματος.

Στα πρώτα μαθήματα, μίλησα σε όλους τους μαθητές για τις σελίδες wiki, τους εξήγησα τη χρησιμότητά τους και ζήτησα από όσους ήθελαν να δημιουργήσουν ηλεκτρονικούς λογαριασμούς και να μου δώσουν τις ηλεκτρονικές τους διευθύνσεις. Για τους μαθητές που δεν είχαν πρόσβαση σε υπολογιστή ή στο διαδίκτυο πρότεινα να συνεργαστούν με συμμαθητές τους που είχαν πρόσβαση. Επίσης, τους ενημέρωσα ότι ο καθηγητής Πληροφορικής ήταν διατεθειμένος να τους αφήσει να

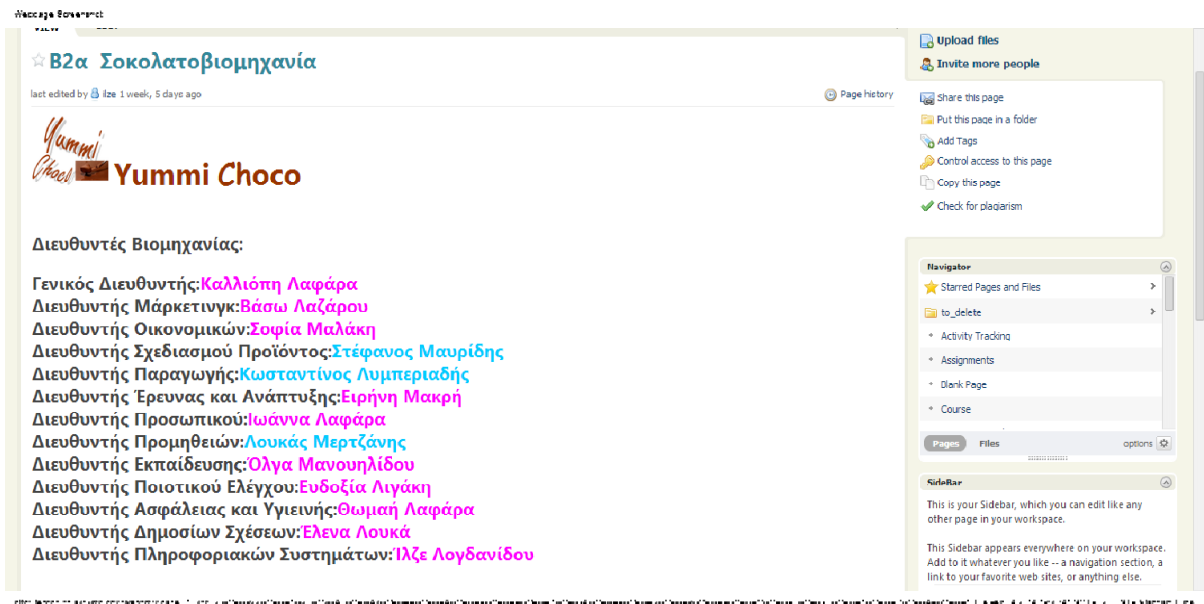
συνδεθούν στις σελίδες wiki εφ' όσον είχαν τελειώσει τις υποχρεώσεις τους στο μάθημά του, μετά από δική μου συνεννόηση μαζί του. Σε επόμενο μάθημα, έδειξα στους μαθητές του γυμνασίου τον τρόπο που μπορούσαν να επισκέπτονται το περιβάλλον wiki μέσα από τον ιστότοπο του σχολείου, τους ξενάγησα στις σελίδες wiki που τους αφορούσαν και τους ενημέρωσα για τη χρησιμότητά τους. Στην πορεία, τους έστειλα πρόσκληση για να γίνουν και οι ίδιοι συγγραφείς στη σελίδα τους και τους έδειξα ζωντανά στην τάξη πώς να συνδεθούν και να γράψουν σ' αυτήν. Πρέπει να σημειώσω ότι στο εργαστήριο του γυμνασίου που κάνω μάθημα έχω μόνιμα εγκαταστημένο προτζέκτορα, ηχεία, ενσύρματη σύνδεση στο διαδίκτυο και το μόνο που μετακινώ είναι ο φορητός υπολογιστής του σχολείου. Αντίθετα, στους μαθητές του λυκείου δεν είχα την δυνατότητα να δείξω τις σελίδες που δημιούργησα για το μάθημά τους, γιατί η σύνδεση στο διαδίκτυο είναι ασύρματη και το αδύναμο σήμα κάνει τη σύνδεση αδύνατη. Στο μάθημα μου στο λύκειο πρέπει κάθε φορά να μεταφέρω στην τάξη προτζέκτορα, ηχεία, μπαλαντέζα και τον προσωπικό μου φορητό υπολογιστή. Η ενημέρωση στους μαθητές του λυκείου για τις σελίδες wiki έγινε μόνο θεωρητικά. Αnéφερα σε όλους τους μαθητές ότι μπορούν να σχολιάζουν το περιεχόμενο των σελίδων, αρκεί τα σχόλιά τους να είναι τεκμηριωμένα και να μην προσβάλλουν.

Οι σελίδες wiki στο μάθημα της Τεχνολογίας της Α' τάξης «Τεχνολογία Α' 3ο Γυμνάσιο Νάουσας», με διεύθυνση στο διαδίκτυο <http://technologia3gyma.pbworks.com/w/page/70088119/%CE%A4%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1%20%CE%91'%203%CE%BF%20%CE%93%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BF%20%CE%9D%CE%AC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B1%CF%82>, και της Τεχνολογίας της Β' τάξης «Τεχνολογία Β' 3ο Γυμνάσιο Νάουσας με διεύθυνση στο διαδίκτυο <http://technologia3gymb.pbworks.com/w/page/70020274/%CE%A4%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1%20%CE%92'%203%CE%BF%20%CE%93%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%AC%CF%83%CE%B9%CE%BF%20%CE%9D%CE%AC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B1%CF%82>, είναι δομημένες με τον ίδιο τρόπο.

Σχήμα 1: Αρχική σελίδα wiki στην Τεχνολογία Α' τάξης στο Γυμνάσιο τη σχολική χρονιά 2013-2014

Η αρχική σελίδα έχει μια ομιλούσα φιγούρα που καλωσορίζει και εξηγεί το ρόλο της, το όνομα του σχολείου, του μαθήματος, το όνομά μου ως καθηγήτριας και συνδέσμους για τις κύριες σελίδες «παρουσιάσεις μαθημάτων», «εργασίες για το σπίτι» και «εργασίες των μαθητών» (σχήμα 1). Στη σελίδα «παρουσιάσεις μαθημάτων» εμφανίζονται οι παρουσιάσεις που έγιναν κατά τη διδασκαλία του μαθήματος, σύνδεσμοι με το ψηφιακό σχολείο που αφορούν στο μάθημα και οτιδήποτε άλλο θα μπορούσε να εμπλουτίσει το περιεχόμενο του μαθήματος. Οι σελίδες wiki που χρησιμοποιώ είναι για εκπαιδευτική χρήση, παρέχονται δωρεάν και δε δίνουν τη δυνατότητα άμεσης φόρτωσης βίντεο. Για να μπορούν οι μαθητές όταν κατεβάζουν τις παρουσιάσεις να βλέπουν τα βίντεο που περιλαμβάνονται σ' αυτές, ανέβασα όλα τα δικά μου βίντεο στο διαδίκτυο και στις παρουσιάσεις μου χρησιμοποίησα τους συνδέσμους τους. Οι σύνδεσμοι για το ψηφιακό σχολείο έχουν τον τίτλο του περιεχομένου τους και είναι σχετικοί με το μάθημα. Στη σελίδα «εργασίες για το σπίτι» υπάρχουν οι εργασίες που ανατέθηκαν στους μαθητές, αναλυτικές οδηγίες και σύνδεσμοι σε σελίδες wiki με συγκεκριμένα παραδείγματα. Η σελίδα «εργασίες των μαθητών» για την Α' τάξη φτιάχτηκε για να έχουν οι μαθητές τη δυνατότητα να ανεβάσουν τις γραπτές τους εργασίες, εικόνες των κατασκευών και τις παρουσιάσεις τους. Η σελίδα αυτή είναι σε αναμονή των εργασιών, γιατί οι μαθητές ακόμα βρίσκονται στο στάδιο της κατασκευής και δεν έχουν ξεκινήσει τις γραπτές τους εργασίες. Η σελίδα «εργασίες των μαθητών» για την Β' τάξη έχει συνδέσμους για τις σελίδες των βιομηχανιών της κάθε ομάδας μαθητών. Τις σελίδες των βιομηχανιών ξεκίνησαν να διαμορφώνουν ήδη οι μαθητές γράφοντας τα ονόματα των διευθυντών της εικονικής βιομηχανίας τους, το λογότυπο, την ονομασία και στην πορεία μεταφέροντας αφίσες, διαφημίσεις, εικόνες από την κατασκευή, τη γραπτή εργασία, την παρουσίαση κ.ά. (σχήμα 2). Για τη διαμόρφωση της σελίδας της κάθε βιομηχανίας είναι υπεύθυνος

Σχήμα 2: Η σελίδα wiki της ομάδας B2α στην Τεχνολογία της Β' τάξης γυμνασίου 2013-2014

ο διευθυντής πληροφοριακών συστημάτων της εικονικής βιομηχανίας (στο μάθημα της Τεχνολογίας Β' τάξης προβλέπεται κάθε μαθητής να αναλάβει τις αρμοδιότητες ενός καθορισμένου διευθυντικού ρόλου στην εικονική βιομηχανία τους).

Οι σελίδες wiki στο μάθημα της Βιωματικής Δράσης «Ασφαλής χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών», με διεύθυνση στο διαδίκτυο <http://project3gymict.pbworks.com/w/page/70220117/%CE%91%CF%83%CF%86%CE%B1%CE%BB%CE%AE%CF%82%20%CF%87%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B7%20%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%BA%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD%20%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CF%84%CF%8E%CE%BD>, που έχει θέμα την ασφαλή χρήση Η/Υ, έχουν ελάχιστα διαφορετική δομή, λίγο πιο ανάλαφρη, με πολύχρωμα και διαφορετικά είδη γραμματοσειρών. Στην αρχική σελίδα εμφανίζονται μια ομιλούσα φιγούρα, οι λόγοι που οι μαθητές επέλεξαν το θέμα της βιωματικής δράσης, οι σύνδεσμοι για τις σελίδες «Αναθέσεις εργασιών», «Οι κανόνες της ομάδας» και «Σελίδες μαθητών». Στη σελίδα «Αναθέσεις εργασιών» βρίσκονται όλες οι εργασίες που έχουν ανατεθεί στους μαθητές. Στη σελίδα «Οι κανόνες της ομάδας» είναι οι κανόνες που συνέταξαν οι μαθητές για την εύρυθμη λειτουργία της ομάδας. Στη σελίδα «Σελίδες μαθητών» βρίσκονται οι σύνδεσμοι για τη σελίδα κάθε ομάδας, στην οποία η κάθε ομάδα μπορεί να συνδεθεί με τη δική της σελίδα για να ανεβάσει τις εργασίες της. Τις σελίδες της κάθε ομάδας δημιούργησα εγώ, έγραψα τα ονόματα των μαθητών των ομάδων, ανέβασα τις πρώτες εργασίες που μου δόθηκαν από τις ομάδες και τις έδειξα στην τάξη. Οι μαθητές όταν είδαν τα ονόματά τους χάρηκαν και όσοι είχαν δώσει εργασίες, ένιωσαν ικανοποίηση. Όσοι δεν είχαν δώσει εργασίες, έσπευσαν να το κάνουν. Τότε τους ζήτησα να προσπαθήσουν να ανεβάζουν μόνοι τους τις εργασίες τους. Αρκετοί μαθητές τα κατάφεραν και όλοι οι υπόλοιποι είναι στο στάδιο της προσπάθειας. Κανένας μαθητής δεν έδειξε αδιαφορία.

Στο μάθημα της Γεωλογίας και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων της Α' τάξης του ΓΕΛ Νάουσας η αρχική σελίδα wiki «Φυσικοί Πόροι», με διεύθυνση στο διαδίκτυο <http://2gelfysikoiporoi.pbworks.com/w/page/71439090/%CE%A6%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%AF%20%CE%A0%CF%8C%CF%81%CE%BF%CE%B9>, έχει την ίδια μορφή και συνδέσμους με το περιεχόμενο των σελίδων στο μάθημα της Τεχνολογίας. Επιπρόσθετα έχει στην αρχική σελίδα συνδέσμους «Διαγωνίσματα/τεστ» και την εικόνα του σχολικού βιβλίου ως σύνδεσμο για το περιεχόμενο του βιβλίου ανά κεφάλαιο. Στη σελίδα «διαγωνίσματα/τεστ» βρίσκονται τα διαγωνίσματα και οι σωστές απαντήσεις τους. Το βιβλίο παρουσιάζεται σε μορφή .pdf ανά κεφάλαιο.

Οι ομιλούσες φιγούρες για όλες τις σελίδες wiki είναι ποικίλες και φτιάχτηκαν στο voki.com για να δώσουν μια χαριτωμένη νότα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στην Α' τάξη στο μάθημα της Τεχνολογίας μου έδωσαν τις ηλεκτρονικές τους διευθύνσεις 28 μαθητές από τους 71, δεν έκανε κανένας εγγραφή στις σελίδες wiki, ούτε τις σχολίασε. Στη Β' τάξη έδωσαν τις διευθύνσεις τους οι 55 από τους 72, έκαναν εγγραφή οι 16 και σχολίασαν οι 8. Στο μάθημα της Βιωματικής Δράσης έδωσαν τις διευθύνσεις τους οι 17 από τους 18, έκαναν εγγραφή οι 8 και σχολίασαν οι 7. Στο μάθημα Γεωλογίας και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων έδωσαν τις διευθύνσεις τους οι 8 από τους 12, έκαναν εγγραφή οι 2 και δε σχολίασε κανένας. Τα στοιχεία αυτά αναφέρονται μαζί με τα ποσοστά τους στον πίνακα 1. Οι μαθητές που δεν έδωσαν τις ηλεκτρονικές τους διευθύνσεις ανέφεραν ότι δεν είχαν ηλεκτρονικό λογαριασμό ή είχαν και δε θυμόντουσαν τον κωδικό.

Τάξη/μάθημα	Σύνολο μαθητών	Ηλεκτρονικές διευθύνσεις των μαθητών		Αριθμός μαθητών που έκαναν εγγραφή στα wiki		Αριθμός μαθητών που σχολίασε τις σελίδες wiki	
		Αριθμός	%	Αριθμός	%	Αριθμός	%
A' γυμνασίου/ Τεχνολογία	71	28	39,44	0	0,00	0	0,00
B' γυμνασίου/ Τεχνολογία	72	55	73,33	16	22,22	8	11,11
A' γυμνασίου/ Βιωματική Δράση	18	17	94,44	8	44,44	7	38,89
A' ΓΕΛ/ γεωλογία και διαχείριση φυσικών πόρων	12	9	75,00	2	16,67	0	0,00

Πίνακας 1: Αριθμός μαθητών ανά τάξη που έδωσαν τις ηλ. διευθύνσεις, έκαναν εγγραφή στις σελίδες wiki και τις σχολίασαν

Κάποιοι μαθητές είχαν δυσκολία να επισκεφτούν τις σελίδες μέσα από τον ιστότοπο του σχολείου και με ρωτούσαν επανειλημμένα για τον τρόπο. Σε γενικές γραμμές οι μαθητές που ήθελαν να επισκεφτούν τις σελίδες wiki, το κατάφεραν.

Οι μαθητές στην Α' τάξη επωφελήθηκαν από τις σελίδες wiki κυρίως από τις οδηγίες, τα παραδείγματα εργασιών και τις παρουσιάσεις των μαθημάτων. Κανένας μαθητής στην Α' τάξη δεν χρησιμοποίησε τις σελίδες ως συγγραφέας, γιατί μόλις πρόσφατα τους έστειλα πρόσκληση και ακόμα δεν έχουν έτοιμες τις εργασίες τους για να τις ανεβάσουν. Κανένας μαθητής, επίσης, δεν έγραψε σχόλια. Στην πορεία, ευελπιστώ, ότι αρκετοί μαθητές θα ανεβάσουν τις εργασίες τους και θα συμπαρασύρουν κι άλλους, αν και δεν είναι υποχρεωτικό.

Στη Β' τάξη οι μαθητές στην Τεχνολογία έχουν συγκεκριμένο ρόλο και αρμοδιότητες, γι' αυτό υπάρχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον και κινητικότητα στις σελίδες wiki. Εκτός από τους 6 υπεύθυνους πληροφοριακών συστημάτων κι άλλοι μαθητές ενδιαφέρονται για την εμφάνιση της βιομηχανίας τους στη σελίδα τους. Ήδη άρχισε να φαίνεται η άμιλλα που αναπτύσσεται μεταξύ των ομάδων, αν και μόλις τις τρεις τελευταίες εβδομάδες έχουν αρχίσει να παίρνουν αποφάσεις για τις βιομηχανίες τους και να ανεβάζουν το υλικό τους. Η δημοσιοποίηση της δουλειά τους λειτούργησε ως κίνητρο μάθησης, βελτίωσης της επίδοσής τους και ενεργοποίησης της δημιουργικότητάς τους. Στο μάθημα της Βιωματικής Δράσης στην Α' γυμνασίου οι μαθητές συμμετέχουν ιδιαίτερα ενεργά, γιατί το θέμα τους είναι «Ασφαλής χρήση Η/Υ». Η Βιωματική Δράση απαιτεί τη χρήση του διαδικτύου για τη συλλογή πληροφοριών, τη χρήση πολυμέσων (βίντεο, εικόνων κ.λ.π), γι αυτό και οι μαθητές εξοικειώθηκαν σχετικά γρήγορα και εύκολα. Όλοι οι μαθητές ήθελαν να κάνουν εγγραφή στις σελίδες wiki, αλλά αντιμετώπισαν προβλήματα με τον ηλεκτρονικό τους λογαριασμό.

Κάποιοι δυσκολεύτηκαν στη διαδικασία εγγραφής στις σελίδες wiki, αλλά μετά από καθοδήγησή μου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τα κατάφεραν και χάρηκαν πολύ.

Στο μάθημα της Γεωλογίας και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων δεν έδωσα έμφαση στην ενεργή συμμετοχή των μαθητών στις σελίδες wiki, αλλά μόνο τους έδωσα τη δυνατότητα να κάνουν εγγραφή εφ' όσον το επιθυμούσαν για να ανεβάσουν ότι θεωρούσαν ενδιαφέρον για το μάθημα. Κάποιοι μαθητές, όπως μ' ενημέρωσαν οι ίδιοι, επισκέπτονται τις σελίδες για να παρακολουθήσουν τις παρουσιάσεις των μαθημάτων. Η σελίδα για τα διαγωνίσματα είναι πρόσφατη και δεν έχω εικόνα για τη στάση των μαθητών σ' αυτή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η επιλογή των wikis στη μαθησιακή διαδικασία αξιοποίησε επιτυχώς την εξοικείωση των μαθητών στη χρήση των Η/Υ εντάσσοντάς τες σ' ένα οργανωμένο μαθησιακό περιβάλλον προσεγγίζοντας το στόχο εγγραμματοσμού τους στις σύγχρονες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών.

Το μάθημα απέκτησε μεγαλύτερο ενδιαφέρον, ενίσχυσε τη δημιουργικότητα των μαθητών, την ενεργητική τους συμμετοχή, ανέπτυξε δεξιότητες-κλειδιά απαραίτητες σ' ένα σύγχρονο σχολικό και εργασιακό περιβάλλον, βελτίωσε τις σχέσεις μαθητή-μαθητή και εκπαιδευτικού-μαθητή, προσαρμόστηκε στις ιδιαιτερότητες του κάθε μαθητή.

Η εφαρμογή αυτή στα μαθήματα της Τεχνολογίας και της Γεωλογίας και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων φιλοδοξεί να αποτελέσει το έναυσμα και τη βάση ενός wiki στο οποίο θα συμμετέχουν εκπαιδευτικοί αυτών των μαθημάτων εμπλουτίζοντας το περιεχόμενο. Η εφαρμογή του περιβάλλοντος atlaswiki στο μάθημα των φυσικών επιστημών με μέλη εν ενεργεία και υποψήφιους εκπαιδευτικούς ανέδειξε ότι οι συγκεκριμένοι εκπαιδευτικοί σχεδιάζουν, επιμελούνται και προσθέτουν με εύκολο, γρήγορο και φιλικό τρόπο νέο περιεχόμενο, συζητούν για το σχεδιασμό και την εφαρμογή διδακτικών προσεγγίσεων και διδακτικού υλικού.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ την δασκάλα Κιρμινιώτη Βαγγελιώ για την παρότρυνσή της να παρουσιάσω τις σελίδες wiki στο συνέδριο και τη στήριξή της, ιδιαίτερα στο παιδαγωγικό κομμάτι.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Καψάλης, Α. & Νημά, Ε. (2002). *Σύγχρονη Διδακτική*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Κοσσυβάκη, Φ. (2005). *Εναλλακτική Διδακτική. Προτάσεις για μετάβαση από τη Διδακτική του Αντικειμένου στη Διδακτική του Ενεργού Υποκειμένου*, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Ματσαγγούρας, Η. (2000). *Στρατηγικές Διδασκαλίας – Η Κριτική Σκέψη στη Διδακτική Πράξη*, Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Μητσιοπούλου, Β. (2008) *Γραμματισμός. Στον τόμο Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας*. Ανακτήθηκε στις 25 Ιανουαρίου του 2009 από τη διεύθυνση http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_e1/index.html.

Τσιάκαλος, Γ. (2002). *Η Υπόσχεση της Παιδαγωγικής*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Παρατηρητής.

Leuf, B. & Cunningham, W. (2001). *The wiki way: Collaboration and sharing on the Internet*,

Boston: Addison-Wesley Professional.

Scheurich, J. (1997). *Research method in the postmodern*, London: Falmer Press.